

GAZETA TRANSILVANIEI

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/2 an 12 cor., pe 1/4 an 6 cor. Pentru România şi străinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci, pe 1/4 an 10 franci. Număr de Duminică 8 franci pe an.

Redacţia,
Tipografia şi Administraţia:
BRAŞOV, PIAŢA MARE Nr. 30.
Telefon: Nr. 226.

Pentru Braşov cu dusul acasă pe an 24 cor., Fără dus acasă pe an 20 cor. pe 1/2 an 10 cor., pe 1/4 an 5 cor. Un număr 10 bani. Inserate: un şir pe 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarif şi învalia. — Reclame pe pagina a 3-a un şir 20 bani.

Cum să primim pe Preotul mare...

— Din dieceza Gherlei. —

Induratu-s-a Dumnezeu şi revărat-a mila Sa cerească asupra diecezei Gherlei, trimiţând cap al bisericei Sale pe Preotul mare, pe bărbatul vrierilor şi doririlor noastre.

Puţin mai este până la plinirea vremii, când vom vedea înălţat pe tronul vlădicesc pe luminatul şi de toţi iubitul Arhiepiscop Vasile, pe care Provedinţa ni-l trimite, spre mângâierea noastră.

Multă vreme reşedinţa de odinioară a lui Ioan Vancea de Buteasa şi Mihail Pavel trăia numai în amintirea noastră, ca loc de alinare şi încurajare a sufletelor noastre oropsite.

Ştim numai din tradiţie, că aceşti buni Arhiepiscopi, de pe vremuri, aveau pururea uşa lor deschisă şi inima primitoare pentru toţi şi toate, cari alergau la ei în năcazurile lor, pentru ca să iasă în urmă întăriţi şi mângăiaţi în toate sbuciumările vieţii.

Acum vine urmaşul demn intru toate acestor mari înaintaşi.

O inimă caldă, mare, înţelegătoare a tuturor păsurilor omeneşti împodobeşte pieptul Arhiepiscopului, care va veni să păstorească sub sceptrul Său blând sufletele noastre şi să le îndrepte spre luminisuri înviorătoare.

Aduce toate comorile sufletului Său ales spre mângâierea şi înălţarea noastră.

O să-l vedeţi, voi ţărani năcăjiţi, venind în satele voastre umile, spre a vă întări în dragostea voastră de neam şi lege românească; o să-l vedeţi voi mame duioase, primind şi binecuvântând copilaşii voştri; o să-l vedeţi voi bolnavi apropiându-se de patul suferinţelor voastre cu cuvinte de mângâiere şi o să-l vedeţi voi cei întristaţi rostind rugăciuni sfinte în cimitere pentru odihna sufletelor celor adormiţi, scumpi inimelor voastre.

Aşa l'am văzut, aşa ni-s'a întâmpărit figura Sa nobilă pe mândra ţară a Haţegului, în apropierea sfintei mănăstiri a Prislopului, unde a reînnoiat locaşul închinat Prea curatei Vergure de către domniţa română Zamfira.

Adevărat apostol a lui Hristos, propovăduind nu numai credinţa Celui restignit pe cruce, ci pildă dând tuturor de apostolie sfântă, de alipire către biserica strămoşască şi iubire adevărat părintască către toţi fiii suflaţi, pe cari de-opotrivă îi primea inima sa generoasă.

Şi acum vine acest ales al Domnului la noi!

Vine cu dragostea lui nemărginită şi vine cu gânduri luminate, să reclădească fortăreaţa puternică, nebiruită, neamului său românesc.

Mare este bucuria noastră a tuturor, că ne-a hrăzit Provedinţa un aşa Arhiepiscop, în vremurile aceste de grele încercări!

Sionul românesc e cuprins de veselie sfântă; toţi aşteaptă cu nerăbdare ziua mare, ziua de bucurie înălţătoare, care-l va aduce între zidurile noului nostru Ierusalim.

Dar nu numai cu ramuri de finici să-l primim pe acest mire dorit, nu numai în semne trecătoare să se manifesteze bucuria, că ni-l'a dat Dumnezeu nouă, ci cuvine să-l întâmpinăm în chip vrednic de fiinţa sa aleasă, spre vecinică comemorare a acestui moment isbănditor.

Cu deosebire noi femeile române a diecezei sale, trebuie să îi oferim floarea darurilor sufletelor noastre!

„Femeile române şi-au arătat în trecut religiozitatea prin fapte. Doamnele clădeau biserici făcute întregi din jertfe de bani şi îngrijire sufletească” — zice marele nostru istoric Nicolae Iorga.

Să urmărim acestor Elena lui Petru Rareş, Rusandra şi domniţa Zamfira, ctitoare atâtor locaşuri sfinte.

Noi nu putem clădi biserici şi mănăstiri, fiind noi femeile sărace a unui popor sărac, dar ceea ce putem şi trebuie să facem e: Să împodobim biseriţele noastre modeste, să le afle bunul nostru Arhiepiscop în bună rânduială, curăţele şi înzăstrate cu podoabe alese.

Şi aceste podoabe să nu fie cumpărate dela străini de neamul nostru.

„Doamnele şi jupănele de odinioară nu dăruiau lucruri cumpărate, veneau cu lucruri făcute de ele. Când se făceau darurile aceste, se făcea în acelaşi timp şi arta” — ne spune mai departe învăţatul neamului nostru.

Să înfiinţăm în fiecare sat Reuniuni femeieşti cu scopul de-a îngriji şi împodobi casele Domnului, cu preţele noastre în frunte.

Cu cât va fi mai mare cununa Reuniunilor închinat acestui scop sfânt, cu atât va fi mai mare bucuria mirelui ce-l aşteptăm. Să ne punem deci pe lucru cu zor şi însufleţire.

Să îi oferim aceste grădini de sfântă pietate celui care va să vină întru numele Domnului!

Ileana de sub Codru.

Camera. În şedinţa de ieri a luat cuvântul min. Serényi, reflectând la antevorbitori şi făcând unele promisiuni. S-a votat apoi bugetul, atât în general, cât şi în special.

La desbaterea specială d-nul Dr. St. C. Pop a făcut o propunere, ca guvernul să pregătească urgent un proiect pentru a declara de persoane iuridice pe urbanizaţi şi jeleri.

Ministrul declară, că acceptă propunerea d-lui Dr. St. C. Pop.

Congregaţia comitatului Alba Inf. este convocată la Aiud, în şedinţă extraordinară, pe 20 i. cor.

Sistarea unei dări de consum
Ministrul de finanţe Lukács va prezenta în curând în cameră un proiect de lege, referitor la sistarea dării de consum pentru carnea de vânat.

Chestia şcolară în Bucovina. Din Cernăuţi ni se scrie: Este un lucru stabilit de mult, că Românii bucovineni au de dus în totdeauna o grea luptă pentru ocrotirea drepturilor lor naţionale. Aci, în Bucovina, par-că s-a înrădăcinat tradiţia, că tocmai Românii sânt aceia, cari pot fi trataţi ca a cincea roată la căruţă. Pe când celelalte naţiuni îşi văd realizate aspiraţiunile lor naţionale, Românii nu pot dobândi aproape nimic fără a întreprinde câte o acţiune energică.

Nu de mult, consiliul comunal a decis împărţirea şcoalelor din oraş în şcoli naţionale, în raport cu numărul locuitorilor din fiecare parte a oraşului, atasându-se şcolilor şi corpul didactic necesar, care trebuie să fie recrutat din naţiunea respectivă. Ei bine, tocmai suburbiile româneşti Clocucica şi Roşa sânt tratate în modul cel mai vitreg.

Consilierii comunali români, dr. Cotlariuc şi Scalat, au adus în dezbaterea consiliului desconsiderarea drepturilor Românilor de a se numi în aceste suburbii învăţători români. S-a vorbit şi de înmulţirea claselor la şcolile româneşti. S-a încins o dezbatere aprinsă, după care consiliul a aprobat cererea legitimă a consilierilor români, votând propunerea prezentată de aceştia, ca consiliul şcolar oraşenesc să ia imediat măsuri de îndreptare. — Cor.

Chestiunea perzană. Ziarul oficial «Rossija» spune, că guvernul rusesc nu a avut nici odată de gând să impună Persiei să reprimască pe fostul şah Mohamed-Ali. Dacă Rusia a trimis trupe în Persia, a fost silită de împrejurări, dar nu a avut nici odată intenţiunea de a atinge integritatea sau independenţa Persiei. Indată ce cererile Rusiei vor fi îndeplinite, guvernul Țarului va rechema trupele sale din Kasvin. Dacă nu se va produce vre-un atac în contra Ruşilor, nici dezordine se-

FOILETONUL «GAZ. TRANS.»

Pe gânduri*).

Pentru N. G.

Mă gândesc, şi-mi vine 'n minte
Chipul tău mai blând ca luna
Când, de sus, din înălţime,
Din al său palat de stele
Ne priveşte zămbitoare.
Ochii tăi frumoşi ca cerul
Şi-adânci ca unda mării,
Gura-ţi mică de mărgean,
Şi 'ntre buze 'n două şiruri
Bucăţele mici de fildeş,
Doi bujori ce stau de pază
În obraji-ţi moi ca puful,
Păru-ţi aurii ca grăul
Părguit de blândul soare,
Mersu-ţi lin, ca legănarea
Unei bărci când marea i lină,
Şi întreaga ta faptură
Ce sculptată parcă pare
De un meşter tăetor,
Corp sculptat în piatră scumpă
Cum mai rar se mai găseşte;

*) Versuri albe.

Şi privind închipuirea
Ce 'mi apare înaintea,
Simt cum focul mă cuprinde:
Mi-eşti mai dragă ca ori când.

Th. Dumbravă.

Rugă!

Tu inger blând, urzit din bunătate
Şi din prisosul cel mai scump al firii
La tine vin în clipa desnădejzii:
Imi ocroteşte căile gândirii

Ca 'n labirint mă cred pierdut în lume
Purtat de valul neînţeles al vieţii
Desleagă-mi Doamne taina înserării,
Cântă-ţi-mi Ingeri, imnul Dimineţii!

Dă-mi graiul celor, care nu cuvântă
Şi dă-mi durerea moartelor pleoape,
Ear Tu, o Christ, binecuvântă-mi vrerea
Ca să-ţi pot fi încet tot mai aproape.

Cluj, Dec. 1911.

Idel.

Miscarea pedagogică literară la Români în anul şcolar 1910/11.

— Dare de samă de inv. Pompiliu Dan. —

— Fine. —

Ca bărbat, care s'a distins pe teren pedagogic, figurează şi în cea mai vastă enciclopedică pedagogică de azi, redactată de vestitul profesor dela universitatea din Iena, Dr. W. Rein, unde este remarcat ca reprezentant al şcoalei herbartiene la Români, alături cu Ioan Popescu şi Dr. Daniel P. Barcianu.

Dintre urmaşii recunoscători au ţinut să-i eternizeze amintirea corpul învăţătoresc dela şcoala centrală din Braşov şi Victor Tordăşianu, preşedintele reuniunii meseriaşilor români sibieni, prin întemeierea unor fundaţiuni, cari să poarte numele lui Dr. Petru Şpan.

Pierzându-l pe Petru Şpan învăţătorii români din Ungaria au rămas fără de un magistrat autorizat, de toţi respectat în domeniul ştiinţei pedagogice româneşti, ceea ce poate să aibă urmări primejdioase pentru viitorul nostru, urmări, ce nici nu se pot calcula din destul. Este neapărat de lipsă să ne dăm samă de această im-

prejurare şi să ne alegem cât mai în grabă un urmaş vrednic în poziţia atât de înaltă de magistrat al pedagogiei româneşti, căci la caz contrar uşor putem ajunge pradă neorientării ori vagabundismului pedagogic, de care se îngrozia aşa de mult regretatul Dr. Şpan.

Aşa cred, că nu ne va fi greu să cădem de acord asupra acestei alegeri. Căci atât prin activitatea ştiinţifică literară de până acum, cât şi prin caracterul său de profesor al ştiinţei pedagogice la seminarul din Arad, cel mai vrednic de încrederea noastră generală este d-l Dr. Petru Pipoş, prieten şi cunosător mai intim al celebrului profesor Dr. W. Rein şi al sistemului acestuia de pedagogie, pe care l-a studiat şi aprofundat atât din operele pedagogice, cât şi de-adreptul din prelegerile lui luminoase în sediul activităţii sale ştiinţifice, în şcoala de aplicaţie a seminarului pedagogic universitar din Iena, precum ne spune însuşi d-l Dr. P. Pipoş în preţiosul său studiu publicat anul acesta în anelele seminarului din Arad şi retipărit în coloanele revistei «Vatra şcolară». Indemnând de dorinţa de a cunoaşte atitudinea lui Dr. Rein faţă cu noua direcţie pedagogică, numită pedagogie şi didactică experimentală, ce se

rioase sau complicațiuni, baza politicii rusești va rămâne în viitor cum a fost până acum, o înțelegere deplină și o cooperare strânsă cu Anglia după principiile convenției anglo-ruse din 1907.

Acest comunicat îl confirmă și răspunsul favorabil din partea puterilor dat Porții în urma notei privitoare la Persia. Rusia ar fi declarat, că nu se gândește să atingă integritatea Persiei.

Cu toate aceste Rusia și Turcia concentrează trupe la granițele Perziei. Aceasta o confirmă următoarea telegramă sosită din Teheran la Londra: Orașul Kozit, unde s-a înființat acum de curând un consulat rus, a fost ocupat de 800 soldați ruși, cari dispun de 8 tunuri. Alte detașamente ruse se află în drum spre Kuszlu și Urmia. La Salmas au sosit 5 batalioane de infanterie turcă. Se crede, că Turcii va mobiliza corpurile de armată din Asia mică.

De la ordinea zilei.

— Barabás, Kossuth și sufragiul universal. — *Vot universal fără restricțiuni. — La alegerile din Croația. — Delegațiunile.*

Zilele trecute cetățenii independenți din Arad au dat un banchet în onoarea lui Barabás. Cu aceasta ocaziune, Barabás a rostit un discurs în care a declarat, că astăzi și Kossuth este aderentul celui mai radical drept electoral. El, Barabás încă luptă sincer pentru votul universal, dar nu-i convine faptul, că deviza dreptului universal o folosesc și aceia, cari sunt dușmanii Ungariei. Dar, a zis Barabás, acesta e un lucru secundar. Cine va umplea deviza votului universal cu un cuprins cinstit, a celui este viitorul. Așteaptă sanarea rețelilor dela parlamentul poporului.

Sub dușmanii patriei, Barabás va fi înțeles pe socialiști, dar oare și pe noi, naționalități? Probabil...

*
Reuniunea regnicolă industrială în adunarea sa generală, ținută alaltăieri în Budapesta, a discutat din nou chestia sufragiului universal, în legătură cu circulara electorală a lui Khuen. La discuție au luat parte mai mulți industriași, declarându-se aderenți ai sufragiului universal fără restricțiuni. În sensul acesta prezidentul, între aprobările unanime și zgometoase, a enunțat, că Reuniunea pretinde votul universal, egal și secret și cu votare în comune. Cere totodată modificarea legii de incompatibilitate.

*
Azi, Vineri, încep, cum am amintit alegerile pentru camera Croației. Am relevat faptul, că în campania electorală s-au comis din partea cârmuirii Croației cele mai mari volnicii. Iată cum caracte-

dezvoaltă acum în Germania și în alte țări, și care știință în multe privințe se abate dela doctrinele lui Herbart-Ziller, de-a, după ce mai înainte cercetase așezămintele culturale din Breslau, Berlin, Halle, Lipsa și Drezda, în vara anului 1909 dimpreună cu alți 6 Români a participat la cursurile de perfecționare ie-neze aranjate de marele pedagog în fiecare vară.

În studiul său despre „Sistemul pedagogic al lui Rein” amintit mai sus, D-l profesor Dr. Pipos stabilește în rândurile următoare *fânta educațiunii* după Rein: „Ținta supremă a educațiunii are să fie *firmitatea caracterului moral*, adică *voința constantă și consecventă în acțiuni conforme legilor veșnice ale moralei*. Iar această direcție a voinței va emana din *înțelegerea deplină a idealurilor morale* și din convingerea, că numai aceste ideale pot asigura atât fericirea individului singular, cât și a colectivității sociale.”

Am dat aceste scurte rânduri, pentru că ele au să ne fie buzoala activității noastre pedagogice, a cărei îndreptare și conducere științifică socotim a fi mai sigur depusă în mâinile profesorului nostru aradan. Călușii de această buzoală putem intra fără teamă de rătăciră în mișcarea literară pedagogică a anului următor.

rivează „Magyarország” atrocitățile electorale din Croația:

„Isprăvile ce le-a făcut anul trecut Khuen în Ungaria, le face acum Tomașici în Croația. Pe candidații de deputați i-a expulzat prin autorități din cercurile lor. Adunările populare au fost oprite, împrăștiat cu forța. Au sechestrat libertatea presei; ziarele opoziționale apăreau în a treia parte goale, căci cenzura nu admitea să se tipărească pasagi întregi. Funcționarii erau terorizați, așa că oficialii de la poștă și de la finanțe au fost siliți a se adresa telegrafice la miniștri Lukács și Beöthy spre a li se asigura libertatea electorală... etc.

Intocmai o copie a volnicilor electorale din Ungaria.

*
Foaia oficială publică trei manuscrise regale. Unul este adresat ministrului de externe Aehrenthal, celelalte două prim-ministrilor Khuen și Stürgkh. Prin manuscrise sunt convocate delegațiunile pe 28 Dec. la Viena, „pentru rezolvirea agendelor destinate lor prin dispozițiile legii.”

Delegațiunile au să voteze un budget provizor.

Războiul italo-turc.

Pe ziua de azi avem de înregistrat două evenimente mai însemnate, cari desigur vor contribui la liniștirea spiritelor. Din Constantinopol se anunță, că în urma intervenției ambasadurilor streine Poarta a anulat ordinul relativ la expulzarea Italienilor stabiliți în Turcia. A doua știre ne vestește, că Rusia a abandonat definitiv chestiunea deschiderii strâmtoarei Dardanelelor.

Știrile mai recente de pe câmpul de război ne anunță următoarele:

Tripolis, 14 Decembrie. Prin înaintarea trupelor italiene de sub comanda generalului Chaurand efectuată pe frontul de est, dominațiunea Italienilor s-a întins până la lacul Melata, cinci kilometri dela Tagiura. Acest rezultat, care a fost obținut în cursul unei luni, e destul de favorabil, avându-se în vedere faptul, că acum o lună trupele otomane se aflau încă la Akra.

300 Arabi din Saragachari, toți bărbăți capabili de a purta arme, s-au predat Duminecă Italienilor.

Soldații din regimentul 52 de infanterie au găsit la Farnaci un steag verde al profetului și alte două drapere.

Sunt indicii că trupele turcești și arabi, carile-au mai rămas credincioși, s-au concentrat la Tagiura.

Aviatorii militari, căpitanul Piazza și locotenentul Gavotti, cari întreprind număroase sboruri de recunoaștere, au descoperit niște detașamente inamice la 10 kilometri de Ainzara.

Locotenentul Gavotti a sburat până la Taguna, 50 chilometri dela Ainzara, unde a constatat prezența unor detașamente inamice. Alte detașamente inamice se află în oaza Gebaja și la Ucdi-Medjenin.

Frankfurt pe Main, 14 Decembrie. Ziarului „Frankfurter Zeitung” i se telegrafiază din Constantinopol: În urma intervenției stăruitoare a guvernului italian la Paris, guvernul francez a decis să închidă în mod absolut granița dintre Tunisia și Tripolitania, împiedecând în chipul acesta ori ce contrabandă de război. Această măsură înseamnă ruina trupelor turcești în Tripolis, căci ele nu vor mai putea primi munițiuni și hrană, ca până acum, prin Tunisia. Douăzeci de ofițeri turci cari au încercat, travestiți în haine civile, să turizeze un transport de proviziuni peste granița tuniso-italiană, au fost împiedecați dela aceasta de autoritățile franceze și vor trebui să se întoarcă la Constantinopol.

Constantinopol, 14 Decembrie. Guvernul continuă cu multă energie fortificarea Dardanelelor. Fortificarea coastelor europene se face cu multă îngrijire. Toate dispozițiunile relative la așezarea minelor maritime au fost executate, iar garnizoanele insulelor întărite.

Fondul cultural.

„Unirea” scrie următoarele:

În urma apelului lansat de comisia exmisă pentru adunarea fondurilor de lipsă pentru ajutorarea instituțiilor culturale arhidiecezane, au intrat în 1910 oferte în obligațiuni de 247.906 cor., acțiuni de-a băncilor s-au dăruit în valoare de 6820 cor., iar în bani gata 28.501 cor. 68 fl. sau în total: 583.227 cor. 68 fl.

După ofertele în obligațiuni s-au plătit camete 516495
din cuponii acțiunilor s-a încasat 20206
după capitalele depuse s-au primit interese 150862
total Cor. 687563

iar din ofertele obligațiunilor s-au schimbat în bani 1906350 cor.

Din încasările anului 1910 s-au dat la două școli 31113 cor.

La sfârșitul anului 1910 situația fondului cultural era de 292.46610 coroane anume:

Capitale oferite Cor. 22884250
depunere 5393377
acțiuni de bănci 7820—
bani gata 1377—
interese neplătite 98250

Ar fi tare de dorit, ca cei ce au subscris obligații la acest fond cu o menire atât de frumoasă, să înceapă a le răscumpara de tot sau în parte, dar la tot cazul să plătească cametele după capitalele oferite, fiindcă toată puterea fondului stă în solvirea regulată a cametelor, cari în parte mare sunt exonerate deja școlilor strâmtorâte. Dacă cametele nu vor intra la termen, ajutorarea instituțiilor culturale va trebui să încete, ceea ce ar fi o notă tristă pentru chipul cum ne putem noi entusiasma.

ȘTIRI.

— 2 Decembrie v.

Dela Academia română. Academia Română ține o ședință, în care domnul D. Sturdza va ceti următoarea comunicare: „Însemnătatea Divanurilor ad hoc din Iași și București în Istoria renașterii României. VII. Anul 1858. Călmăcămia din Valahia a domnilor Emanoil Băleanu, Ioan Manu, Ioan A. Filipescu și influența precumpănitoare a Adunării Elective din Iași asupra Adunării Elective din București.”

Deputați congresuali mireni în dieceza Caransebeșului au fost aleși: Valea-Boului: d-l Petru Cornean. Lugoj: Dr. Valeriu Branice. Faget: Dr. G. Gârda. Buziaș: Baron Duca de Cadar. Becșă-mont: Gheorghe Serb. Oravița-mont: Elia Traila. Biserica-albă: Dr. A. Novac. Vârșet: Dr. P. Tepe-neag. Sasca-montană: Petru Cornean. Jam: G. Serb. Satul-nou: Dr. S. Petroviciu. Alibunar: Dr. G. Dobrin. Caransebeș: Antoniu Morariu. Teregoa: Dr. Alex. Morariu. Ohaba-bistrică: Patricie Dragalina. Prigor: Dr. S. Vladone. Bozoviciu: Ioan M. Roșu.

Din Viena ni se scrie: D-nul Teofil Gramatovici, secretar în ministeriul de culte, a fost numit șef de secție în același ministeriu.

Vizita suveranilor Angliei în India. Toate zările aduc numeroase amănunte asupra ceremoniei încoronării. După comunicările corespondenților de ziar, scena încoronării s-ar fi distins printr-o uimitoare splendoare și variațiune de culori. Vre-o 12.000 spectatori europeni, 20.000 oameni de trupe din diferite arme și vre-o 50.000 indigeni, au venit să salute perechea regală. Trenule de la mantile regale și reginei au fost purtate de tineri principii indigeni, cari erau îmbrăcați în aur și purtau arme împodobite cu pietre prețioase. Ajuns în fața tronului, regele s-a înclinat înaintea poporului, iar regina a făcut o ușoară genuflexiune. Cel dintâi care aduse suveranilor omagiile sale fu Nișam de la Heiderabad. Apoi veni principele indian Baroda. După aceasta urmară în mare număr ceilalți maharadja, printre cari se remarcă mai ales micul prinț de Wahavalu, care deși încă un copil, trecea mândru și degajat în vestimintele sale de aur, și aduse omagiile sale suveranilor cu atâta seriozitate, ca un om mare.

În urmă veniră să depeie omagiile lor demnitari administrativi, după care avu loc proclamarea solemnă a regelui George ca împărat al Indiei. Cuvântarea regelui fu primită cu mare entuziasm și întreruptă în repetate rânduri de ovațiuni. Perechea regală se întoarse apoi, în mijlocul strigătelor entuziaste ale mulțimei, în cortul ei.

Cea mai mare surprindere a provocat-o anunțarea, că capitala Indiei va fi mutată de la Calcuta la Delhi. Știrea aceasta a surprins mult populațiunea. Principii indieni fuseseră însă întrebați prealabil asupra acestei măsură, și ei ar fi salutat inovațiunea cu mare bucurie.

La fondul casei împrenate cu hălă de vânzare a „Societății meseriașilor români din Blaj” au intrat următoarele contribuții benevole: Ioan Maior, director de moșie Blaj 5 cor.; Vasile Oltean, privat Blaj 3 cor.; Danil Muntean, notar în peșune Uioara, Ioaniță Brad, din prilejul sfințirii într-un preot, câte 2 cor.; Valer Jozon, învățător la școala de ucenici, Mihail Șerban, prof., Sim. Gocan prof., Flaviu Domșa, prof., Nicolae F. Negruțiu, prof., toți din Blaj; I. Hodărnău, preot în Pata, George Popovici, canonic Lugoj, Vasile Podoabă Cluj, George Meseșan, preot Lupu, Dr. Emil Pop, avocat Aiud, câte 1 coroană.

Discuții pentru premiul Nobel. Premiul Nobel conferit postului belgian Maete linck a pricinuit în Academia Franceză impresie neplăcută, deoarece comitetul Academiei propusese pe d-nul Pierre Loti. Se asigură, că academicienii francezi ar fi hotărât să nu mai facă în viitor nici o propunere.

Serviciul militar în Rusia. Duma a început discuția legii serviciului militar obligator, care suprimă numeroase privilegii și ușurează serviciul de până acum, în ceea ce privește populația țărănească. Recruiți, cari au absolvat clasele elementare, vor face numai trei ani; cei cari au trecut examenul de ofițeri numai doi ani. Medicii și profesorii, cari până acum erau scutiți de serviciul militar, vor face 20 de luni.

Femele în armată. Din Düsseldorf se anunță: În ședința anuală a femeilor germane de la Rinul de jos, profesorul Dr. Wizer a ținut o conferință despre obligativitatea femeilor de a face serviciul militar pe timp de război și pace. Chestia aceasta a fost încredințată unei comisii pentru studiere.

„Aliații” regelui Manuel. Marele ziar francez „Humanite” a început publicarea unei serii de articoli, sub titlul „Conjurații internaționale”, în care se ocupă cu mișcarea monarchistă din Portugalia, care mișcare — susține numitul ziar — este sprijinită nu numai de aderenții regelui Manuel și ai lui Don Miguel, ci și de royaliștii francezi, de anturajul împăratului german, ba chiar de însuși Kaiserul, de catolicii germani, de partidul colonial german, de curtea regelui bavarez, de regele Spaniei Alfonso și mulți alții. Toți aceștia scrie „Humanite”, sunt membrii unei alianțe, care e îndreptată contra republicii portugheze. În articolii următori, numitul ziar, va specifica rolul tuturor membrilor acestei alianțe.

Scriitorul acestor articoli susține, că regele Manuel înainte de izbucnirea revoluției, ar fi cerut ajutorul Angliei și Spaniei; dar aceste puteri nesatisfăcându-l, s-a adresat împăratului Germaniei, în speranță, că va primi de soție vre-o principesă germană sau chiar pe însăși fiica Kaiserului, prin ceea ce i-ar fi succedat la întări dinastia de Braganza. Ar mai fi cerut dela guvernul german două-trei vase de război pentru apărarea dinastiei, în schimb că-ora ar fi fost gata să-i cedeze colonia portugheză, Angola. Afară de aceasta regina-văduvă Amalia s-a adresat guvernului spaniol cu rugarea, ca să trimită câteva regimente în Portugalia.

Chinezii se modernizează. Rezidentul Chinei din Viena a primit zilele acestea o ordinațiune din partea guvernului chinez, care nu numai că-i permite, ci-l obligă ca să-și taie coada. Eri rezidentul chinez, conform ordinului, și-a tăiat coada și s-a îmbrăcat în costum europeanesc.

Împotmolirea vaporului Delhi. Vaporul Delhi, pe a cărui bord se aflau ducea de Fife, sora regelui Angliei, împreună cu soțul ei și două fete, s-a împotmolit alaltăieri în apropiere de Gibraltar. Aflându-se despre această împotmolire, un vas francez a sosit la locul desastrului, dând primele ajutoare. Marinarilor le-a succedat toată vremea furtunoasă, să debarce familia ducei. Una dintre fete era cât pe ci să se nece. Membrii familiei au fost transportați desculți până la apropiatul far, unde li-s-a dat îmbrăcămintea necesară. În decursul salvării, mai mulți marinari s'au înecat. Pasagerii aproape toți au putut fi salvați. Vaporul Delhi e pierdut.

Condamnări la moarte. Judecătoria din Chicago (America) a adus zilele acestea o sentință extraordinară de aspră asupra a 6 indivizi, cari luna trecută o morăseră pe un farmer, ce mergea cu legume la târg. Intr-adevăr, că și omorul a fost cât se poate de brutal, dar nici sentința n-a rămas mai pe jos. Patru din cei 6 ucigași au fost osândiți la moarte prin streang, iar doi la temniță pe viață.

Depunerile la băncile din Franța. Sumele depuse la băncile statului în anul 1909 — după cum reiese din o statistică oficială — au fost de 1.639.671.880 franci, iar la bănci particulare 3.843.609.863 fr. Prin urmare, dacă totalul de 5.473.082.243 fr. s-ar împărți între toți locuitorii francezi, s-ar veni fie-căruia 94.87 fr. În această privință Dania întrece toate statele, căci din totalul sumelor depuse, în Dania s-ar veni pe fiecare Danez suma de 364.70 fr., în Prusia 231.60 fr., Norvegia 195.55 fr., Statele-Unite 173.79 fr., Austria 157.03 fr., Suedia 147.26 fr., Anglia 96.75. Ar veni apoi Franța cu 94.87 fr., Belgia cu 90.81, Ungaria cu 77.24, Italia 73.92 fr., Germania 69.79 fr., Rusia 16.27 fr. Deși în raport cu celelalte state, Franța ocupă abia al optelea loc, aceasta este numai la aparență, deoarece ce poporul francez din banii economisiți sau își cumpără pământ sau își asigură rente.

Telegrafia fără fir. Conte George de Arco, directorul tehnic al soc. «Telefunken» a ținut o conferință în Berlin despre starea de azi a telegrafiei fără sârmă. În cei dintâi zece ani a avut rost de frunte soc. Marconi, apoi «Telefunken», împărțiți cu dânsa. Mai sânt și alte sisteme, cari dau 10 la sută — 15 la sută din instalații. Arată că multă vreme s-a discutat dacă undulațiile electrice de la antene se propagă prin aer, prin pământ ori prin amândouă căile. Acuma se crede, că se propagă mai ales prin pământ. S-a văzut că numai pe această cale se poate căpăta semnale la Berlin tocmai din stația de pe termul american al Statelor-Unite. Antenele bătute în pământ sânt mult mai aparate de felurite pricină de turburare. Arată că dinamul lui Rudolf Goldschmidt nu poate da unde cu lungime mare și puternică, căci descărcările năuntrice îl ruinează. Cu antenele bătute în pământ se va ajunge la energii de 1000 kv. și dacă metoda scânteelor nu va da greș, va veni rândul mașinelor perfecționate de felul celei perfecționate de Goldschmidt.

Vorbește despre scânteele lungi, asemănătoare cu sunetele muzicale. Acestea produc în receptor sunete muzicale. La Nauen (Berlin) se construiește un turn nou, înalt de 200 de m., în loc de 100 cât avea cel vechiu. Va putea trimite telegrame mai departe de cât cea mai puternică stație a lui Marconi. Va aplica mașini puternice și sistemul cel mai nou de unde.

Știri mărunte. Din Constantinopol se nuntă: Un incendiu a distrus cu desăvârșire reședința de vară a ambasadorului Angliei la Terapia.

— O telegramă din New-York vestește, că un val de căldură s'a lăsat asupra orașului și împrejurimii. Termometrul arată 60 grade Fahrenheit. La Boston parcurile sunt înverzite, iar copacii au dat muguri.

— Locotenentul de infanterie colonială Lantheaume, care plecaseră din Etampes spre Melun cu aeroplanul, a căzut la aterisaj și a murit.

— Din cauză că nu li s'a dat încă satisfacție la cererile lor — impiegații și lucrătorii de pe rețeaua ferată Nord-Vest, Iglau-Lissa din Austria au proclamat, cu începere de alaltaieri, rezistența pasivă, de o cam dată pentru 4 zile.

— Din Paris se anunță, că mâne, Sâmbătă se va deschide în Grand Palais a treia expoziție internațională de aeroplane.

— Conform bilanțului anului de gestiune 1910—11, fabrica de celuloză din Zărnești a lucrat cu un deficit de 95.038 coroane.

Hârtie de maculatură de jurnale se vinde foarte ieftin, kilogr. cu 7 cr.; dacă se ia 100 kilogr. numai cu 6 cr. kilogramul. Amănunte la administrația ziarului nostru.

Carmen Sylva asupra luxului.

O interesantă mișcare s-a pornit de curând la München și în împrejurimi, pentru combaterea luxului. În fruntea acestei mișcări se află doamne din înalta societate, cari s-au simțit datorate a porni lupta în contra luxului, dată fiind ruina morală și materială, pe care o cauzează

pretutindeni această boală modernă a societății.

Doamnele, cari au pornit această mișcare, au trimis apeluri tuturor femeilor de seamă din țară și străinătate, între altele și reginei Elisabeta a României.

Apelul trimis reginei a fost însoțit de o scrisoare a d-nei Luisa Schröder Buttgerit, care invită pe suverana României să se asocieze acestei mișcări.

Regina a răspuns printr-o lungă scrisoare, în care se exprimă în mod cu totul simpatice asupra mișcării. Carmen Sylva spune între altele:

Nimeni nu mi-a ghicit încă dorințele, ca acele doamne, cari au luat inițiativa acestei mișcări. Socotesc ca un scop incontestabil, că ruina ori cărui popor începe cu luxul. Cu toate acestea o regulă generală nu se poate aplica ori cărui popor. Așa de exemplu clima are o mare influență asupra poporului, în ce privește luxul.

Regina îndeamnă apoi pe doamnele, cari conduc această mișcare, să fie prevăzătoare și cu bun simț.

Ce este de fapt luxul — scrie regina — nu se poate defini atât de ușor. Noțiunea luxului e relativă: Ceea ce la unul este lux, poate fi considerat ca modestie la un altul, dată fiind situația sa.

Sunt însă și alte lucruri, cari trebuie luate în considerație în lupta contra luxului. Așa de exemplu omul bine situat întrebuințând diverse articole de lux, procură pâinea necesară unui anumit număr de oameni. Care este însă granița, dela care începe luxul? La o anumită graniță noțiunea luxului se confundă cu aceea a curățeniei.

Iată un exemplu: Faptul, că eu schimb zilnic lingerie nu constituie decât un act de curățenie, când o va face însă un om cu situație modestă, devine lux.

În scrisoarea ei regina expune apoi o serie întreagă de asemenea întrebări, cari dovedesc, că s-a ocupat cu deosebită atențiune de amănuntele acestei probleme.

La sfârșitul scrisoarei regina asigură încă odată, că privește această mișcare cu deosebită simpatie.

Călimdarul „Unirei“.

Unul dintre calendarele cele mai bogate și mai bine redactate în partea literară. Cuprinde o dare de seamă amănunțită și bine scrisă despre mărețele serbări dela Blaj, o descriere a expoziției aranjate cu acest prilej din partea despărțământului Blaj al Asociațiunei, apoi bucăți literare de Coșbuc (o minunată traducere din Dante), Ciura, Goga, C. Pavelescu, C. Sylva, A. Nan, Aurel Vlaicu etc. Mai cuprinde sfaturi interesante pentru stupari și alte învățături și sfaturi economice. E o lectură potrivită și frumoasă în acest călimdar, ce poate fi podoabă în ori-ce casă românească, de aceea îl recomandăm cu toată căldura publicului cititor.

Nu putem să zicem însă tot așa despre partea curat calendaristică. Aceasta cuprinde o mulțime de greșeli. Să le vedem pe rând.

1. Postul Crăciunului spune Călimdarul că se începe în 15 Noemvrie, pe când de fapt în 1912 se începe în 14 Noemvrie.

2. Pe ce bază și după care tipic s'a scris, că în 1 Ianuarie e „Ev. inv. Mateiu c. I st. 9?“. De fapt e „Ev. inv. 9“. Apoi s'au comis o mulțime de greșeli la versurile dela rând și la Evangeliile învierii. Le însemn aici în 2 coloane:

1. În Călimdarul „Unirei“.

1. Ian. 8 — vers 8 — Ev. inv. 11.
4. Ian. 22 — Ev. inv. 6.
5. Ian. 29 vers 4 Ev. inv. 4.
6. Februarie 5 vers 7 Ev. inv. 3.
7. Febr. 19 vers 1 Ev. inv. 5.
8. Febr. 26 vers 2 Ev. inv. 6.
9. Martie 4 vers 3 Ev. inv. 7.
10. Martie 11 vers 4 Ev. inv. 8.
11. Iulie 15 vers 5 Ev. inv. 6.
12. Septemvrie 9 vers 5 Ev. inv. 3.
13. Septemvrie 16 vers 6 Ev. inv. 4.
14. Septemvrie 23 vers 7 Ev. inv. 5.
15. Septemvrie 30 vers 8 Ev. inv. 6.
16. Octomvrie 7 vers 1 Ev. inv. 7.
17. Octomvrie 14 vers 2 Ev. inv. 8.

18. Octomvrie 21 vers 3 Ev. inv. 9.
19. Octomvrie 28 vers 5 Ev. inv. 11.

II. Cum ar trebui să fie?

3. vers 7 Ev. inv. 10.
4. vers 1 Ev. inv. 1.
5. vers 2 Ev. inv. 2.
6. vers 3 Ev. inv. 3.
7. vers 5 Ev. inv. 5.
8. vers 6 Ev. inv. 6.
9. vers 7. Ev. inv. 7.
10. vers 8 Ev. inv. 8.
11. vers 8 Ev. inv. 9.
12. vers 8 Ev. inv. 6.
13. vers 1 Ev. inv. 7.
14. vers 2 Ev. inv. 8.
15. vers 3 Ev. inv. 9.
16. vers 4 Ev. inv. 10.
17. vers 5 Ev. inv. 11.
18. vers 6 Ev. inv. 1.
19. vers 7 Ev. inv. 2.

Ce privește Evangeliile dela Liturgie aceste sunt deduse corect, afară de Dumineca Rusalelor și a tuturor sfinților. S'ar fi putut aminti apoi la 14 Octomvrie și Evangelia dela Dumineca S. S. Părinți, care cade pe ziua aceea.

Aceste sunt greșelile din partea calendaristică a Călimdarului „Unirei“. Greșeli în cari perseverează de câțiva ani încoace, asupra cărora de multe-ori s'a atras atențiunea și — tot nu s'au îndreptat.

Mi-se va zice: preoții trebuie să știe tipicul, n'au să-se iea după greșelile Călimdarului „Unirei“. Așa e, dar eu cred că rostul unui călimdar e între altele și acela de a procura oarecare ușurință preoției și cantorilor în executarea acurată și precisă a tipicului. De aceasta ar trebui să țină seama mai ales Călimdarul „Unirei“, care acum câțiva ani îndemna preoțiile să facă întocmai după cum se prescrie acolo. Câți preoți sunt, cari în buna credință că acest călimdar e corect, urmează prescrierile lui și astfel se sparge și mai tare unitatea în serviciul religios, care și așa la noi e numai pe hârtie?

Aceste am aflat cu cale a le scrie — condus de gândul să atrag atenția redactorilor acelui Călimdar asupra multelor greșeli tipiconale, în speranță că în viitor se vor îndrepta.

Septimiu Popa.

Convocare.

Incredințat fiind ca delegat al comitetului central al „Asociațiunei“ cu organizarea nou înființatului despărțământ „Cincul-mare“ constător din comunei aparținătoare la acest cerc pretorial, invit prin aceasta pe toți intelectualii și fruntașii din respectivele comune, cari se interesează de înaintarea în cultură a poporului român. la adunarea de constituire a despărțământului „Cincul-mare“ ce se va ținea Duminecă în 11/24 Decemvrie a. c. la 11 oare a. m. în sala școlii gr. or. române din Cincul-mare cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării.
2. Constituirea biroului.
3. Inscierea de membri.
4. Alegerea comitetului cercual.
5. Eventuale propuneri.
6. Verificarea procesului verbal și încheierea ședinței.

Agnita, 29 Noem. (12 Dec.) 1911

Ioachim Muntean,
protopop gr. or.
delegat al comit. central.

Diverse.

Sahara — mare navigabilă. Sunt mai mult ca douăzeci de ani, de când pentru prima oară s'a vorbit despre un plan îndrăzneț, ea întregul pustiu al Saharei să fie pretăcut într-o mare întinsă, dar ideea aceasta a fost în curând părăsită, ca fiind nerealizabilă și fantastică.

Chestiunea aceasta a început iarăși să fie discutată în unele cercuri științifice franceze și s'a admis, că vechiul plan este perfect realizabil științificește și prin tehnica modernă ușor se poate ajunge ca întregul pustiu al Saharei să devie navigabil.

Pornind dela vechea ipoteză, că Sahara nu este decât un fund de mare secată, se admite, că ea poate iarăși să fie umplută cu apă, săpându-se canale de comunicație cu Oceanul Atlantic și Marea Mediterană.

Realizarea acestui plan ar atrage multe îmbunătățiri economice, pustiuurile neproductive de astăzi ar deveni fertile și mil de oameni ar popula țărmurile viitoare mări. În modul acesta Marea Saharei ar putea să pună în legătură Algeria cu părțile răsăritene ale Africei și în același timp să schimbe condițiunile climatice ale Africei de nord, prefăcând-o în regiune temperată.

Dar unii învățați sunt înclinați a crede, că din realizarea acestui plan se vor ivi și anumite neajunsuri, căci schimbarea climei Africei de nord va atrage după sine schimbarea climei pentru Europa nordică și anume, va face ca Anglia, Danemarca, Belgia și Germania de sus să dobândească o climă arctică și astfel mai multe luni din an să stea neconținut acoperite cu zăpadă și ghețuri.

Dar se mai spune, că această lucrare dacă s-ar pune în aplicare va mai avea de rezultat schimbarea echilibrului pământului, prin deplasarea unei prea mari cantități de apă și astfel va putea da naștere la o catastrofă incalculabilă.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 15 Dec. În desbatereterea asupra budgetului instrucțiunei publice, care începe astăzi în Camera, vor lua cuvântul din partea partidului național român deputații Dr. Alex. Vaida și Dr. Ștefan Pop Cicio.

Viena, 15 Decemvrie. O telegramă din Constantinopol aduce știrea alarmată că ministrul de războiu rus ar fi ordonat mobilizarea corpului de armantă din Odesa. Până acum știrea n'a fost încă oficial confirmată nici din Petersburg, nici din Odesa.

Londra, 15 Decemvrie. Din cercurile diplomatice se asigură că relațiunile dintre Turcia și Rusia s'au înrăutățit așa de mult din pricina chestiunei Dardanelelor încât sunt temeri de complicațiuni grave. Situațiunea s'a agravat și mai mult în urma mobilizării turcești în Asia-Mică. Atitudinea Turcilor în chestia persană, ostilă Rusiei, a contribuit la nemulțumirea guvernului din Petersburg contra Turciei.

Berlin, 15 Decemvrie. Ziarul „Berliner Zeitung am Mittag“ anunță din Constantinopol, că fostul sultan Abdul Hamid a fost transportat eri noapte de la villa Allatini la Constantinopol. Fostul sultan ar fi grav bolnav.

Paris, 15 Dec. Agenția Havas primește din Tripolis știrea, că Italienii au ocupat fără opunere localitatea Tadjura.

Constantinopol, 15 Dec. Colonelul Nesed bey, comandantul trupelor turcești din Tripolitania, telegrafiază următoarele din Dehiabad:

Luni dimineața am atacat cu o armată de 9000 oameni, între car. 650 soldați regulați, pozițiunile întărite ale Italienilor la o distanță de 4 kilometri dela oaza Bumeliani. Aceasta a fost lupta cea mai sângeroasă în actualul războiu. Italienii au avut 600 morți și răniți. Le-am luat două tunuri și 42 lăzi de muniții. Noi am avut 240 morți și răniți. La orele 2 după amiazi trupele italiene au pornit la atac asupra noastră. În urma focului tunurilor italiene am fost nevoiți să ne retragem. Italienii ne-au urmărit cu îndârjire. A fost o luptă pe viață și pe moarte piept la piept. Perderile noastre în lupta de după amiazi au fost de 240 morți, între cari 3 ofițeri. Cu toate aceste suntem hotărâți, să reocupăm cu ultima noastră picătură de sânge oaza Bumeliani. Terenul de luptă sâmana unei mări de sânge. Așteptăm ajutoare, ca să putem reinnoi atacul.

Proprietar:

Văd. Elena Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor resp. Ioan Spuderoa.

GHETE TURUL

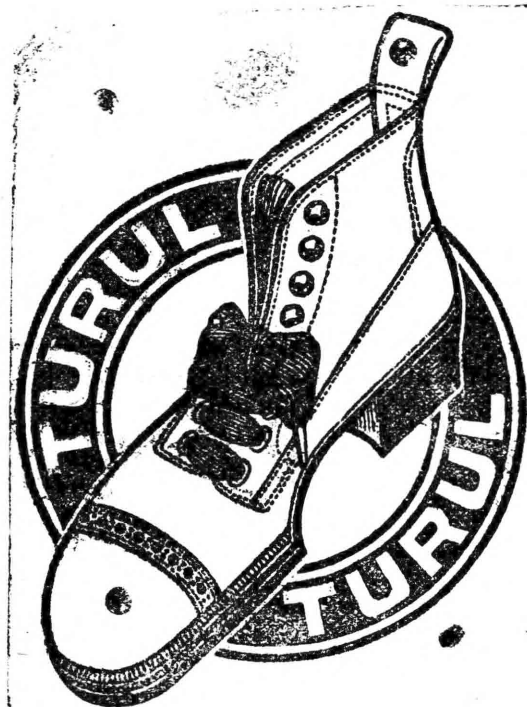
sunt de prima clasă, elegante, garantată durabilitatea și foarte ieftine.

Cea mai mare fabrică din Monarhie.

TURUL, fabrică de ghetе Societate pe acții, Timișoara.

Prăvălie:
BRAȘOV, Strada Porții Nr. 8.

Katalog gratis și franco. 130 filiale în țară și străinătate. 180.000 părechi pe săptămână.

AVIZ.

Avem onoarea a aduce la cunoștința Onor. public, că vindem cu începere din 11 Novembre a.

toate articolele de modă

pentru bărbați și dame, ce se află în două prăvălii ale noastre, cu **prețuri foarte reduse.**

Cu toată stima

Theiss & Marton

Strada Vămei 9. (Hotel Europa).

Mateine întreprindere pentru stârpirea ploșnițelor și desinfectare.

S'a înființat o întreprindere de stârpirea ploșnițelor și desinfectare, care a lipsit de mult în orașul nostru. Având experiență îndelungată, și provăzută cu mașinile necesare, curăță din ori și ce locuință ploșnițele, șvabi șoareci, cu deosebire molii, așa că nici urmă nu mai rămâne. Garantează că în locuințele curățite șoareci numai există.

La cerere prin o carte poștală, întreprinderea dă bucuros deslușiri.

Cancelaria în oraș: **Str. Pietrăriei (Köbánya) 5.** — Deposit de mașini: **Strada de mijloc 107.** — Telefon 446.

Bere „Pilsner Urquell“

Berea din berăria „Bürgerliches Bräuhaus Pilsen“ fondată la anul 1842 și recomandată de către cele mai marcante autorități medicale, nu numai ca beutură înviorătoare, ci ca o bere **princioasă sănătății**, este acel produs pe al cărui calitate, curățenie și gust exclusiv se bazează renumele mondial al berei de Pilsner.

Se vinde în restaurațiunile **Hotelului Coroana** și **Reduta**. În sticle numai în hotel **Coroana**. Peste stradă sticla 40 bani.

Primul atelier de biliarde în Brașov

Ioan Merth

Am onoarea a aduce la cunoștința Onor. proprietari de cafenele și restaurante, că am înființat în **Strada Gării nr. 8 un**

Atelier de biliarde.

Lucrez biliarde după sistemul cel mai nou, și orice reparație cu prețuri moderate, și executare solidă.

Cu toată stima

Ioan Merth.

HOTEL CENTRAL

— Nr. 1 —

Din cauza desființării cu începere de astăzi să vinde cu preț de tot ieftin **diferite mobile**, aranjamente de odăi.

Informații mai de aproape în **HOTELUL CENTRAL Nr. 1.**

Holdengräber I.

BRAȘOV.

Depozit principal de vânzare pentru **Pește sărat de tot soiul, Masline, Tararama, Icre, Smochine, Roșcove, etc.** Telefon 440. Cu măruntul nu vinde.

Recomandabile cadouri de Crăciun

precum

Perini de divan, Covoare milieu, Coperte de pat cu dantele, Perdele, Mape de scris. Casete, Cusături de mână, începute și isprăvite Diferite **Novități** cu preț convenabil. Asortiment minunat numai la

Lânuri, rețea, ciorapi
Cămăși, gulere,
manjete.

Fritz Bolesch,

Magazin de împletituri și tapiserie

Brașov, Strada Vămei 29.

Expoziție de Crăciun

singură în felul ei, s'a deschis la

Succesorii G. Servatius,

Brașov, Strada Orfanilor Nr. 6.

Decorații pentru Pomul de Crăciun, dela cea mai ieftină până la cea mai fină executare. **Novități** apparte. **Pomișori de Crăciun** în podobiți dela 20 cm. până la 1 m. înălțime. **Feșnicele** patent pentru luminițe. Lumânări briliante de m.nune.

Mare asortiment de surprinderi „Nikolo“.